

IZVOADE VECHI (ULTIMI CRONICARI). CÂTEVA OBSERVAȚII ASUPRA CRONICII ECHIPEI REGALE RÂPILE – BACĂU

Elena IETȚU*

În memoria lui Ion Butucelea și a Elenei Voaideș

Abstract

The chronicle on which the present article focuses on is an unpublished history page and a rich source of ethnographic information related to the locality Râpile of Bacău, the present-day Gura Văii. This chronicle has a special attribute; it is an excellent example of both non-formal and informal pedagogy. The main chronicler, Ion Butucelea, an experienced teacher, actively participated to an atypical educational process: teaching adult or almost adult persons in a quasi-formal yet nonstandard system, the subjects (students) being outside the norm he was used to. The chronicle depicts numerous individual figures: emblematic personalities of the village (teachers, priests), physicians and veterinarians, guards' commander, peasants. The students of the peasant school complete their personal education and training voluntarily. The chronicler is part of the story, and his narration is subjective. The text includes numerous references to historical and cultural personalities and events and depicts the World War II period. The chronicle documents the social gathering in Râpile for the year 1939. The present article includes several considerations on the chronicle text and renders some of its pages on social gathering by photos, and not transcribed, so as to highlight its calligraphy.

Keywords: chronicle, chronicler, Dimitrie Gusti, royal team, Royal Foundation, peasant courses, social gathering, pre-military personnel, Cultural Centre, school.

Cuvinte-cheie: cronică, cronicar, Dimitrie Gusti, echipă regală, Fundația Regală, cursuri țărănești, șezătoare, premilitar, Cămin cultural, școală.

Ne-am obișnuit atât de mult să ne raportăm la trecut cu deferență, luând distanță dintr-o anume timiditate, și vorbim adesea de cronici și izvoade vechi cu rețineră, încât ignorăm sensul propriu al termenilor. Reconsiderarea poziției noastre s-a produs într-un moment de mare surpriză: descoperirea unei cronici relativ recente (din anul 1939), al cărei inițiator se numește pe sine cu numele

---

* Școala Gimnazială „Justin Pârvu”, Poiana Teiului – Neamț, România.

(firesc) de *cronicar*¹, nume care ne-a surprins, deși pare cel mai potrivit, propriu, așa zice.

Drumul prin timp și spațiu făcut de cronică este unul interesant. Ea prinde viață în anul 1939, în comuna Râpile din județul Bacău (astăzi, Gura Văii) și, prin transmitere ulterioară, ajunge la Petru Vodă, județul Neamț. Imediat după război, cronica a devenit proprietatea Elenei Voaideş² din Asău – Bacău, care a ținut-o ascunsă, întrucât făcea referire la echipele regale și la monarhie³. În acea perioadă astfel de manuscrise provocau adesea încarcerarea și torturarea deținătorilor lor, așa încât multe alte cronici similare, poate mai valoroase, au fost pur și simplu arse.

Elena Voaideş era însă din alt aluat, astfel încât și-a asumat riscul păstrării cronicii; totuși, a fost extrem de prevăzătoare și a ascuns-o sub blatul bancului de lucru pe care soțul ei lucra pantofi. Acesta nu a știut niciodată de cronică, pentru că înțeleapta sa soție nu a riscat nimic în plus. După 1989, Elena Voaideş a scos imediat manuscrisul și a început să deschidă porți spre trecut, povestind. Fiindu-ne rudă prin alianță, în anul 2000 a venit să ne ajute la îngrijirea primului nostru copil; atunci ne-a adus cronica și poveștile vechi din vremea tinereților sale. Ne-a dăruit acest manuscris, fiind încredințată că îl apreciem și că îl vom valorifica cumva la vremea potrivită.

De curând s-a împlinit un an de când bătrâna păstrătoare a trecut în veșnicie și, iată, s-a ivit încă un prilej de a o pomeni, chiar dacă într-un context livresc. Se pare că așa cum ea a păstrat amintirea vie a oamenilor și a evenimentelor dramatice din trecut, ne impune să păstrăm la locul cuvenit, într-o carte, și amintirea ei (a cărei viață a fost demnă de un roman!).

Cronica este scrisă pe un caiet format A4, cu foaie dictando și coperti tari, precum cele folosite pentru registre agricole și procese

¹ *Cronicar*, s.m. – scriitor de cronici (<https://dexonline.ro/> – accesat la 15 iulie 2020).

² Elena Voaideş, născută în 1925, fiica lui Simion Merlușcă, al cărui frate, Constantin, a fost călugăr în Țara Sfântă, în Pustiul Iordanului. A avut o personalitate deosebită, puternică, fiind activ implicată atât în activități ale Fundației Regale desfășurate în zona Comănești, cât și în susținerea celor refugiați în munți (legionari), urmăriți de comuniști. La 15-16 ani era aleasă regina balurilor, fiind o tânără extrem de atrăgătoare. A fost o persoană cu o inteligență nativă deosebită și cu un simț artistic rar, fiind o talentată pictoriță (amatoare), apreciată nu numai de concetățeni și prieteni, ci și de persoane instruite.

³ De altfel, scurtul text „Cronica echipei regale”, aflat pe pagina de gardă a cronicii, este acoperit cu un hașur negru, într-o încercare evidentă de ocultare a lui.

verbale. Paginile au fost numerotate ulterior (40 file, respectiv 80 pagini) cu creion sau culori și nu se păstrează în integralitate, ultimele fiind tăiate. Lipsește fila 29 (acolo unde erau consemnări parțiale din 15 martie 1939 și cele din intervalul 16-19 martie a.a.). Consemnarea evenimentelor s-a făcut cu cerneluri albastre și mov (ultima culoare fiind utilizată doar pe contracopertă). Majoritatea însemnărilor sunt datate de cronicari, unele fiind supradatate prin ștanțare.

Înregistrarea evenimentelor începe cu data de 1 ianuarie 1939. Ultima consemnare păstrată este din 3 august 1939 și este parțială, căci pagina a doua, cu sfârșitul textului și semnătura, este lipsă (încă se observă urmele ruperii). Pe contracoperta 1 a manuscrisului se află lipită o foaie cu titlul *Calendarul recapitulativ al programului școlii țărănești*. Acest program (orar) poartă ștampila cu textul: „Fundatia Culturală Regală «Principele Carol». Căminul Cultural Sf. Gheorghe. Râpile – Bacău”. Tot pe contracoperta 1 este prezentat programul (semnat și ștampilat) cursurilor și șezătorilor organizate de Căminul cultural Râpile, cu o legendă ce conține explicațiile necesare (fig. 1).

*

Principalul autor al cronicii este Ion Butucelea, inspector județean, detașat temporar în comuna Râpile⁴, județul Bacău, unde se ocupă de activitatea Căminului cultural, la care este numit director, și care în 1934 realizează prima monografie a școlii Gura Văii (Râpile)⁵. În cronică vor consemna sporadic și preotul Toma Lascăr, un anume Constantin (probabil Constantin Batin, comandantul străjerilor), precum și preotul Gheorghe Gheoldun, devenit director de Cămin după Butucelea.

Manuscrisul sau cronica consemnează, pe zile, activitatea din anul 1939 a Căminului cultural „Sfântul Gheorghe” din comuna Râpile, după ce s-a afiliat echipelor regale. Activitățile culturale și obștești de aici intraseră într-o firească așezare, când s-a produs

---

⁴ Denumire veche a comunei Gura Văii, Bacău. La sfârșitul secolului al XIX-lea, comuna purta numele de *Râpile*, făcea parte din plasa Tazlăul de Jos a județului Bacău și era formată din satele Borzești-Clăcași, Borzești-Răzeși, Slobozia Mielului, Râpile, Pătrășcani, Motocești și Păltinata, având în total 2774 de locuitori. În comună existau o școală mixtă cu 46 de elevi și șase biserici ortodoxe (două în Râpile și câte una în Borzești-Clăcași, Borzești-Răzeși, Pătrășcani și Slobozia Mielului) – cf. I. Lahovari, *Marele dicționar geografic al României*, alcătuit și prelucrat după dicționarele parțiale pe județe, vol. V, București, Stabilimentul Grafic J. V. Socec, 1902, p. 250.

⁵ Ion Butucelea, *Spicuri din monografia școlii*, 1934, mss.

afilierea Căminului cultural, fapt ce a schimbat raportarea oamenilor și a pus activitatea lor pe o hartă culturală prestigioasă⁶. Iată cum este perceput evenimentul: „Ordinul de aprobarea afilierii ne dă îndemn la muncă pentru ridicarea satului: (...) «Fundația primește cu mare bucurie afilierea căminului Dvs., constituind un început de luminare și ridicare a satului Dvs.»”⁷ (fig. 2).

Activitatea Căminului cultural este organizată minuțios. Se constituie un *Sfat cultural* și un birou (cu funcție managerială și executivă, am putea spune astăzi), ai căror membri sunt deciziși de comunitate, prin dezbateri și vot. Interesantă este seriozitatea procesului electiv: membrii biroului cer să își aleagă singuri liderii, fără participarea organizatorilor (preot, învățător), și se retrag într-o sală pentru a asigura obiectivitatea alegerilor: „Se procedează la alegerea biroului. Membrii cer să fie lăsați singuri într-o cameră, fără învățători și preoți, spre a se chibzui ei pe cine să aleagă în funcțiunea de președinte, vicepreședinți, casier, secretar”⁸ (fig. 3).

Cronica relatează desfășurarea activităților și participării, consemnând pe zile, ore și persoane manopera făcută de unii sau alții dintre săteni. Se vede clar implicarea tuturor și dorința puternică de a realiza ce și-au propus. În primul rând se stabilește programul și se pune în dezbateri educarea adulților: „Se ia în discuție chestiunea cursurilor țărănești. Se hotărăște ca vineri 10 oct. să se deschidă cursurile. Arăt sfatului că subsemnatul, fiind detașat dela catedră, pentru a conduce cursurile țărănești, am făcut toate pregătirile, pentruca să se poată deschide cursurile. Se aprobă ca să funcționeze cursurile în casele locuitorului Ion Șt. Tulpan”⁹ (fig. 4).

Căminul exista, dar nu avea local, așa că oamenii se organizează, căutând săli (cea mai folosită fiind sala în care se țin balurile și horele), care sunt curățate și pregătite corespunzător: „Premilitarii Mihalcea Vasile și Mihalcea Neculai au tăiat cu ferăstrăul un metru de lemne de foc pentru școala țărănească. Constantin Coman și premilitarul Dobrea Neculai au dus soba în sala de cursuri. Premilitarii Dudu Neculai și Ghineț Vasile au așezat-o. Gospodina Lina Tulpan a început văruiatul localului. Subsemnatul am făcut invitații la deschiderea

⁶ Mss., fila 1 v: semnată în original de Prof. D. Gusti.

⁷ Mss. fila 1 v.

⁸ Idem, fila 2 v.

⁹ Idem, fila 3 față.

cursurilor. Au fost invitați reprezentanții autorităților județene, înv. și conducători de cămine din vecinătate”¹⁰.

Deschiderea cursurilor țărănești a reprezentat un eveniment de mare însemnătate, care a trezit interes, solicitând participarea activă a comunității, din care, vom constata parcurgând cronică, se detașează premilitarii, adică țărani adolescenți care erau pregătiți în vederea plecării pe front, fapt ce se va și întâmpla spre sfârșitul anului 1939. Și cursurile țărănești li se adresează cu prioritate, ei fiind tinerii ce în curând vor întemeia familii, vor avea gospodărie proprie, pe care trebuiau să le conducă cât mai bine.

Totodată se urmărește educarea tinerilor în spiritul dragostei de țară și de monarhie, văzută ca o garanție a neatârării României. De aceea, în sala de curs se așezau: icoană și candelă, tabloul regelui și steagurile (tricolorul și cel al străjilor). La loc de cinste, pe peretele frontal, se afla diploma acordată Căminului cultural de către Fundația Regală, iar pe peretele lateral era așezat tabloul profesorului Dimitrie Gusti, mentorul școlilor țărănești. Pentru a crea atmosfera propice învățăturii au fost așezate pe pereți planșe instructive și tablouri cu personalități istorice și culturale românești. Satul era cuprins de o emoție generală, fiecare încercând să se implice cumva. Până și elevii școlii primare și preotul pensionar, invalid de război (părintele Gherasim, fost preot militar în Marele Război), participau la pregătirea celor necesare cursurilor țărănești (fig. 5 a și 5 b).

Aceste originale cursuri au trezit mult interes, încât s-au înscris la ele nu mai puțin de 43 de cursanți, cu toții fiind trecuți în Catalogul în care se ține prezența (fig. 6 a și 6 b).

Programul săptămânal de cursuri teoretice și aplicații practice era ritmat de șezătoarea care se organiza în fiecare joi seară. Consemnarea minuțioasă din cronică ne permite să aflăm cum se desfășurau aceste șezători, programul pe care îl aveau și detalii foarte prețioase, ce înlesnesc reconstituirea lor. Astfel știm din aceste însemnări că șezătorile erau manifestări culturale patronate de intelectualitatea satului și puse în operă de țărani, iar activitățile erau diverse: cântece cu soliști sau cor, muzică instrumentală (la fluier, muzicuță), teatru jucat de tinerii săteni (elevi, premilitari), snoave, ghicitori, jocuri populare, jocuri cu măști.

---

¹⁰ Idem.

În cadrul acestor întâlniri, cu prezență semnificativă (în jur de 100 persoane), învățătorii și preoții (care erau totdeauna nu doar prezenți fizic, ci și implicați efectiv în organizare și activități) prezentau reviste și cărți și lecturau adesea din Gheorghe Teodorescu-Kirileanu, Alexandru Lascarov-Moldoveanu, George Coșbuc, Mihai Eminescu ș.a. Asemenea orelor de curs, șezătorile începeau și se sfârșeau cu rugăciuni și intonarea Imnului regal.

Ridicarea satului românesc, pe care intelectualitatea o dorea, se baza pe conștientizarea țăranilor și pe motivarea lor, astfel încât aceștia să își dorească luminarea și bunăstarea comunității și a familiilor lor. Demersul presupunea un efort important și începea să dea roade, dacă se are în vedere numărul mare de școli agricole, cursuri țărănești și cămine culturale inițiate în perioada interbelică.

Probabil, după o asemenea inițiativă ar fi urmat cu adevărat o renaștere națională, dar a venit războiul și, mai apoi, comunismul cu toate nenorocirile care au decurs de aici. Existența acestui manuscris, ca și a altora de același gen, dovedește faptul că ceea ce se petrecea la Râpile nu era un caz izolat, putând afirma că în prima parte a secolului al XX-lea s-a inițiat și desfășurat în societatea românească o mișcare populară generală de emancipare a satului.

Se pare că rolul Căminului cultural în perioada interbelică era gândit mai amplu decât suntem obișnuți să credem și cuprindea activități culturale propriu-zise, precum serbări și șezători, cursuri pentru tinerii gospodari (școala țărănească), dar și multe activități obștești, ce priveau îndeosebi nivelul de trai (în primul rând al familiilor paupere), starea de sănătate a comunității, treburile gospodărești sezoniere legate de cultura plantelor și creșterea animalelor etc.

În accepțiunea interbelică, misiunea Căminului cultural era circumscrisă sensului larg al termenului *cultură*¹¹ și, ca atare, această instituție avea menirea principală de a ridica satul, de a-l civiliza din toate punctele de vedere, prin deschiderea comunității rurale față de evenimentele culturale ale vremii, de descoperirile științifice, tehnice și medicale. Luminarea sătenilor, școlarizarea lor, îmbunătățirea tehnicii și tehnologiilor de lucru agrare, pastorale, viti-pomicole, sericicole, apicole erau obiective declarate și urmărite sistematic.

---

¹¹ *Cultură, culturi*, s.f. 1. Totalitatea valorilor materiale și spirituale create de omenire și a instituțiilor necesare pentru comunicarea acestor valori (<https://dexonline.ro/> – accesat la 15 iulie 2020).

Din aceste motive echipa ce lucra era una complexă, cuprinzând intelectualii satului (preot, profesor, învățător), medicul uman și pe cel veterinar, inginerul agronom, dar și cadastristul, precum și profesori și ingineri din învățământul superior. Cursurile erau intensive, activitățile desfășurându-se inclusiv duminica, când includeau și program religios, festivități, întruniri (fig. 9).

Miezul activității Căminului cultural era școala țărănească (cursurile țărănești). Participarea la cursuri era liberă, dar celor care se înscriau la activități și cursuri li se cerea să-și respecte angajamentul voluntar, liber consimțit (v. Catalog de prezență – fig. 6 a și 6 b).

După cum reiese din cronică ținută la zi de Ion Butucelea, programul Căminului cultural era amplu și comporta mai multe categorii de activități:

- cursuri țărănești, cu lectori din sat (preot, învățător) și lectori externi (doctor uman, medic veterinar, inginer agronom, cadastrist etc.), inclusiv activități practice demonstrative (măsurat, cubat, altoit, plantat în răsadniță, pregătire pat germinativ etc.) și experiențe fizice și chimice (producerea electricității etc.);

- activități culturale propriu-zise: șezători, serbări sătești și școlare, lecturi din revistele vremii și din scriitorii români clasici (Eminescu, Coșbuc, Creangă) sau contemporani (Kirileanu, Mihai Lupescu, Alexandru Lascarov-Moldoveanu ș.a.), festivități (premiere, cinstirea eroilor etc.);

- activități practice obștești: vizitarea familiilor sărace și a persoanelor neajutorate; inspecții sanitare la casele țăranilor, vizând igiena și sănătatea cetățenilor și curățenia caselor, cu stricta consemnare a problemelor ivite și elaborarea unor măsuri ce se vor implementa imediat; organizarea de consultații medicale de tip ambulatoriu și cursuri practice de prim ajutor medical; organizarea de clăci pentru curățenie, reparații case sau împrejmui, pentru ajutorarea familiilor în dificultate; strângerea de colecte pentru alimente și hrană; construirea cu voluntari a Căminului cultural ș.a.

Cronica este importantă și prin puținele *informații etnografice* presărate în text. Ion Butucelea mărturisește sincer că este un observator al obiceiurilor satului, având în intenție scrierea unei monografii.

Astfel, incidental, sunt notate unele evenimente și obiceiuri, precum chematul sătenilor cu doba (fig. 12), sistem relativ vechi de comunicare oficială în lumea satului. Apoi, aflăm când, unde și cum se

făcea șezătoarea în Râpile în urmă cu peste 80 ani și care erau activitățile și atmosfera acestei întruniri de socializare. Șezătorile se țineau joia, cu excepția celei din 27 februarie, ce a avut loc, în mod *exceptional*, luna, cu prilejul aniversării promulgării Constituției.

Spre exemplu, șezătoarea din 2 martie (fig. 15 a și 15 b) a fost organizată de învățătoare și, pe lângă programul artistic obișnuit (cântece, jocuri, snoave, lectură), a cuprins și lecții ținute de medicul veterinar, având ca temă bolile animalelor cu transmitere către om. Medicul indica și mijloacele de prevenție și tratament. La această șezătoare comandantul străjerilor a vorbit despre rolul pe care îl are *Străjeria* în cadrul Căminului cultural. În acest caz observăm, așadar, rolul formativ și informativ al șezătorii, care a dezvoltat o structură adaptată nevoilor de socializare, de comunicare, dar și de completare a cunoștințelor necesare vieții cotidiene.

Se dovedește astfel că șezătoarea nu era un act cultural gratuit, ci răspundea unor cerințe firești ale comunității ce nu puteau fi acoperite decât parțial prin marile evenimente din comunitate (nunți, botezuri, înmormântări) și prin activitățile civice, culturale sau religioase din sat. Ea era o formă eficientă de agregare socială și acoperirea toate omisiunile sau neajunsurile altor forme de comunicare socială, nefiind limitativă sau specializată.

Desigur, șezătoarea avea performeri, actanți principali („vedete”) și public (care consuma produsul cultural), dar categoriile nu erau clar separate, ci interacționau. Pe ici, pe colo, paginile cronicii conturează caractere și comportamente. Astfel, vedem că cel mai bun fluieraș al satului, conștient de valoarea sa, cere o recunoaștere tacită a talentului și poziției sale, și nu cântă decât după ce este curtat într-un mod măgulitor.

*

În concluzie, cronica sau manuscrisul de la Râpile descrie *atmosfera din societatea românească a vremii*: preocupările culturale, inovațiile în domeniul tehnicilor și uneltelor de muncă, publicistica ce se adresa țăranilor, temerile legate de războiul iminent etc. Cronicarul consemnează des reacții ale sătenilor, face aprecieri și este cuprins de entuziasm în tot ce face. El este implicat total, ca un reporter de pe câmpul de război, de aceea cronica este și mai prețioasă, fiind marcată puternic de subiectivism.

Considerăm că informațiile sunt foarte valoroase și arată o comunitate funcțională, bine articulată. Chiar dacă școala țărănească este temporară și atipică, aceasta se racordează la învățământul sistematic pe care îl completează, atât prin suplinirea educației sătenilor ieșiți din sistemul formal, cât și prin oferta de aplicații practice către elevii cursurilor regulate (de exemplu, băieții din clasele a V-a și a VI-a – fig. 16).

ANEXE

Comitetul cultural model - Sf. Gheorghe - din Răpide - Bocău - Cursurile Țărănești cu băieții - 1939.

Calendar recapitulativ
de zilele când au loc lecțiile și săzătorile la cursurile țărănești organizate de cămin în iarnă 1939

Lunile	Zilele când au loc		Total orelor de frecvență practică	Total ore leuner	Obs.
	Ședintele obișnuite și săzătorile				
Februarie	9, 10, 11, 13, 14, 15, 16, 17, 20, 21, 22, 23, 24, 27 și 28.		$\frac{12}{3}$	3	45
Martie	1, 2, 3, 6, 7, 8, 9, 10, 13, 14, 15, 16, 17, 20, 21, 22, 23, 24, 27, 28, 30.		$\frac{16}{5}$	3	63
Aprilie	3, 6, 7, 13, 19, 20, 26, 27		$\frac{4}{4}$	2	16
Totaluri: zile de curs. 32.; săzătorii 12; total ore: 124.			$\frac{32}{12}$	-	124.

*Notă. Datele înscrise cu reșea arată ziua când au loc săzătorile (joia).
În zilele când nu sunt lecții, profesorii și specialiștii fac vizite la domiciliul cursanților.
Când se fac aplicații practice în timpul zilei, nu se mai țin lecții seara.*

Fig. 1. Programul Căminului cultural (pe contracoperta 1)

i Ianuarie 1939.

Căminul intră în al mprecealea an de existență și în al șaselea de muncă rânduită și sporadică, după afiliere (Ord. Nr. 299 din 21.1.1934, semnată în original de d-l Prof. D. Gusti pentru aprobarea afilierii căminului nostru la Fundație. — Ce repede trec anii!...

Ordinul de aprobarea afilierii ne da îndemnul la muncă pentru ~~și~~ ridicarea satului: "... Fundația primește cu mare bucurie afilierea căminului Dvs., constituind un început de luminare și ridicare a satului Dvs. .... În asemenea gând bun, Fundația vă trimite îndemna la muncă Dvs., care dorim să fie încununată cu succes".

Și de atunci n' am mai conștient munca. — Am fost mereu aciași neobosiți ostenitori pentru binele satului.

Dintre cei cu care am plecat la drum lipsește numai entuziasmul Nr. Gh. Gheolduș plecat către Domnul în Iunie 1934. — Câte schimbări de atunci. — Fata lucrurilor e alta, cu totul alta...

Început de an nou, prilej de ducere cu gândul îndărăt la începuturile modeste de atunci și de croirea drumurilor noi ce avem de străbătut de aici încolo...

Fi-va anul ce începe acum aducător de atâtea bine și spor în cele bune pt. sat, în măsura în care dorim cu atâtea ardoare?! Credeu în Dumnezeu și Regele nostru călăușă noastră de orice clipă și i cerem ajutorul în munca ce vom desfășura în anul 1939. —

Cronica,
ianuarie 1939

Fig. 2. Prima pagină a cronicii

Marti, 7 Februarie, 1939.

Convocarea sfatului cultural pentru alegerea biroului. Lipsesc motivat dela sedință: Neculai Bruteanu, fiind la un proces la Bacău, Gheorghe Draciu, inv., fiind la Bacău pentru a interveni la Prefectură pentru spre a i se da un ajutor pentru școala din Pătrășani. Dintre cenșori lipsește Neculai Turturică fiind chemat la Iași spre a susține procesul obștii din Motoceni pentru dobândire de islas. Asemenea lipsește dintre cenșori Ilie Verdeș fiind dus la Bacău.

Lipsește nemotivat: Gheorghe Manea și platoncul D. Adăscăliței, desi au primit la timp convocările.

Membrii prezenți seuneară darea de seamă, contul de gestiune pe 1938, bugetul pe 1939.

Alcătuim împreună programul de lucru al cîmînului pe 1939.

Se procesează la alegerea biroului. Membrii cer să fie lăsați singuri într-o cameră, fără învățători și preoți, spre a se chibzui ei pe cine să aleagă în funcțiunea de președinte, vice-președinti, casier, secretar.

După o jumătate de oră de chibzuință intră toți în sala de sedință și prin glasul d-lui Vasile Gh. Apostu, membru în sfat, declară că au ales:

- Președinte pe d-l Gheorghe Ion, Godeanu, ritae.
- Vice-președinti pe: Vasile St. Puștea (reales) și V. Turturică.
- Secretar pe d-l inv. Ion Mihalache.
- Casier pe Gh. I. Draciu (reales).

Membrii satei arată că au făcut această alegere spre a împăca unele amoxități. Dintre membrii sfatului, intelectuali.

Părintele Toma Lascăr contestă, în 1935, această alegere intrucât n'au heat parte toți membrii din sfat, etc. C. La pere a se înainta Fundației această contestație.

✓

Fig. 3. Activitatea din 7 februarie 1939. Alegerile din Sfatul cultural

Se ia în discuție chestiunea cursurilor țărănești. Se hotărăște ca viineri să ori. să se deschidă cursurile. - Într-o ședință a subseminatului fiind detasat de la catedră, pentru a conduce cursurile țărănești, am făcut toate pregătirile pentru ca să se poată deschide cursurile. - Se aprobă ca să funcționeze cursurile în casele locuitorului Ion St. Tulpan. -

Președintele Mihalea Vl. și Mihalea Neculai au tăiat cu ferăstrăul un metru de lemn de foc pentru școala țărănească.

Const. Coman și președintele Dobrea Neculai au dus soba în sala de cursuri. - Președintele Dudu Neculai și Ghinel Vasile au aşezat-o. -

Gospodina Lina Tulpan, a început văruiatul localului. Subseminatul am făcut invitații la deschiderea cursurilor; Au fost invitați reprezentanții autorităților județene, învăț. și conducătorii de cămin din vecinătate.

În ziua Ion Mihalache a lucrat ieri de la ora 14 - 19 la sapirograf scotând invitații, instrucțiuni, programe. - A scris cărți de membru tuturor elevilor cursurilor țărănești. -

Cronica, Ion Brutucelea

Miercuri, - 8 FEB. 1939

La terminat curățenia sălii de cursuri, la Tulpan. Am ornăt sala cu tablouri și icoana Mântuitorului. - Lipsia din această ocazie destul de largă, unde se aduna liniștit satul la țară, unde se făceau nunți. - Ne trebuie o candelă pe care s'ă aprindem sub icoană. Am pus pe un perete tabloul M. S. Regelui pe fond bicolor, iar dedesubt Diploma dată de Fundația căminului nostru, semnată în original de Majestatea Sa Regele. -

Fig. 4. Activitatea din 7-8 februarie. Pregătirea sălii de curs

pe alt perete am aşezat portretul d-lui Profesor I. Gărbu, Preşedintele Sec. Şcol. - Apoi s-au aşezat altele at multele tablouri şi planşa instructivă. Aspectul sălii e acum altul. - În seară vine şi părintele Toma Lascăr, d-nu inv. Latin şi Matematică, apoi părintele Gh. Gherasim, Vasile St. Buzăa, Neapăreşeni, Nec. Turmăniş, curşor şi alţi meşteri dulghari. - În inv. Gh. Hălebi de la Buciumi a fost pe lângă noi pe a cere unele informaţii pt. cercetările noastre profice din Rădăuţi.

Am eşuat la curăţirea şi ornarea sălii clasei V de la scoala Regală şi premitării: Butucă, Enacache, Nita Neculai, Gaman Lăudă şi Dumăre Vă. Au stat totă seara lângă scara biroului. - Părintele Gh. Gherasim se obligă ca mâine să continue cu aranjarea tablourilor. Astfel se e invales de răcoasă, fost puţin militar.

Cronica
Construcţiei

Joi - 9 FEB. 1939.

Azi s-a continuat cu înmănarea crăciunilor pentru şcolarii răsăreţeni şi celor din inv. Părintele Gh. Gherasim a continuat cu aranjarea sălii de cursuri, ajutorat de un cuib de străjieri şi un puţ de străjieri.

Seara se aşază - prima seară în casa la by Talpaş. La ora 8 se deschide seara cu rugămintea. Cu noi este Dumăreanu, cântăreţ de străjieri şi premitării.

Subsecuratul face cronică săptămânii - săptămânii mai ales asupra cursurilor tarăneşti care se deschid mâine.

La seară s-au ieşit multe săteni şi săteuce. Sămelele cu fieri torc borangic, lăna, un meşterag roşuşte pînă de capăt pentru ofari de întins rufele.

Fig. 5 a. Şezătoarea de joi, 9 februarie

Străjierii cântă imnul străjierilor condus de străjierul Bogdan Buldă din cl. VIII. - Premitării din Matematică sau cântă din flaut şi vioară.

Părintele Toma Lascăr face o interesantă lucrare din cartea de soră cu săteţii - de Alexandru Lăscăr. Am vorbit seară despre Norvegia, obiceiurile şi obiceiurile şi deprinderile, ordinea de mare lăudă, ale oamenilor de acolo.

Premitării Gogonei s-au povestit cu multă har o nouă frumoasă "Tanda şi Manda", care prind un rău săteţ.

Străjierul Apostol Gheroghe - declamă "Abtăţele şi acum".

Chiciorile adre din nou atenţie ascultătorilor ca să asculte cântecul plin de suflet al părintelui Gh. Gherasim. El se spune ascultătorilor despre rostul searătoarelor, cântecul cultural, deoarece pe săteni să fie cu părinţi, să se joacă şi să se facă de cântecul cultural, care e opera majorităţii la Regală care are deosebită grijă de săte şi săteţii.

Asistenţa este slabă, au rămas: Maşterul Iuliu Regală, în pregătire sub îndrumarea părintelui Gherasim.

Se cântă imnul Regal şi searătoarea în sfârşit.

D. F. Lascăr
Gh. Gherasim
G. Lăscăr
G. Lăscăr
Gheroghe
Gheroghe

Construcţia

Fig. 5 b. Şezătoarea din 9 februarie (continuare)

Vineri, 10 FEB. 1939

La ora 10 ne adunăm în sala de cursuri. - Elevii au venit înaintea noastră. Ne așteptau. - Se pregătesc cele trebuiriare pentru slujba religioasă. - Veste Zaharia ascens sub zeam, în namă fotografiile date de Fundație comunității noastre. - Slujba religioasă se începe de către c. preot: Toma Lascăr, Gh. Gheldum și Gh. Gherasim. Președintele și stăjinerii dau vorbă pînă la urmă. O slujbă religioasă care coboară în inimă și în suflet burlă. - În mormin la lucrurile prin negocierile ce s-au făcut acum. - "Multă am băiasă" pentru M. S. Regole, abitorul culturii românești. -

Pr. T. Lascăr după slujbă vorbește despre însemnătatea slujbei religioase la începerea muncii acestia. - Sf. La acelu însemnătatea muncii de vracare a satelor prin comitete culturale, școli țărănești și îndeamnă pe elevii cursului să-și pună toată nădejdea în puterile lor de muncă și în sfertul, în viața țărănilor ce se vor da acelu profesorii specializati.

Sf. În analizarea vrala necesită a țărănilor cu toate că pomântul nu ne lărgițe, ba dimpotrivă are mai mult decât au alții, care trăiesc mult mai bine decât noi, fiindcă vrala țărănească și buna chibrită în toate lucrurile gospodărești. -

Pr. Ion Butuculea - Directorul Comunității Culturale, vorbește despre școlile și cursurile țărănești, arătând necesitatea lor în viața satului și sateamului mai ales acum când o învoie se petrece în sufletul neamului românesc sub grija sumptului nostru bucurare. -

Se face un scurt istoric al școlilor țărănești la noi în țară și în alte țări. -

Se face apel la cursisti să caute a urma în mod regulat la cursuri și să-și dea silința fiecare să se perfecționeze în gopăria proprie ca să se învâță aici de la profesorii chemați de sâmb. -

Fig. 7 a. Programul cursurilor țărănești de vineri, 10 februarie, consemnat de preotul Toma Lascăr (p. 1)

Se procedază la alegerea unui comitet de onori, dintre cursisti, care să administreze fondurile cursurilor, potri vit. bugetului. - Sunt aleși prin tragere la sorți următorii:

1. Preot Verbez - ales președinte
2. Gh. M. Bulcaam
3. Gh. I. Răileanu - casier.
4. Ion S. Paparusa
5. Vasile Zaharia.

Casierul e ales prin vot secret în persoana urmatului Gh. I. Răileanu. - Se împart caștele cursurilor. -

Se dă o mare gustare cursurilor. - Se începe școlile de curs, se numește C. Coman, care de servicii plătește cu 400 lei lunar.

La ora 10 vine d. l. Agromon Regional Gh. Comănești, salubrității noastre încă din 1925, însoțit de d. l. Decăș, secretarul Regiunii Agricole. - Fixăm împreună școlile de curs, care domnia sa vine să facă lectii la noi. -

Înginer pe d. l. medic veterinar Greca, de la Onesti, să ne arate școlile unde de-a poarte veni să predice la noi, în vracă de zootehnie și patologie animală. -

Director, Ion Butuculea.

Pr. T. Lascăr

Gh. Gheldum
Gh. Gherasim
Ion Butuculea
Cordărie
Gh. Lascăr.

Fig. 7 b. Programul cursurilor țărănești din 10 februarie (p. 2)

Sâmbătă, 11 Februarie 1939.

Fixăm leziunile pentru fiecare profesor ce va preda la cursurile țărănești, pe ore și zile. - Își căutăm a câștiga câteva lecții din cele ce trebuia să se țină ieri. -

Lecții tinute: Ion Butucelea.

Minte: 1) Cărți și reviste și ziare pentru sățeni. -

Se prezintă revista „Albina”, „România satelor” în mod amănunțit, descriindu-se fiecare pagină din revista. - Se îndeamnă sățenii a se abona la „Albina” și „România satelor”. -

Se prezintă exemplare din „Cartea satului” și exemplare din Biblioteca „Albina”. - Sățenii urșiști arată interes pentru cunoștințele predate. -

- și Despre biblioteca satului - breaz Gh. Gheoldum.

Cucericiu sa face un scurt istoric al cărții tipărite și bibliotecile cele mai însemnate din țară și străinătate. -

Se arată importanța cărții în viața satului. Se citează viața lui „Badea Cărtan” care a mers la „Maica Roma” ca să vadă și cum se țin copiii după el... Un cursist spune: „Cum se țin la noi copiii după urs...”. Biografia moșului din „Cartea Fărașului” stârnește interes. Cine spune că țărănul român e refractar culturii, greșește. Se dau apoi instrucțiuni asupra împrumutării și păstrării cărților dela biblioteca model a comitatului nostru. Se scot în vileag cei ce păstresc bine cărțile și pe cei ce nu le păstresc. -

3. Părintele Toma Lascăr recită evanghelia de mâine (duminică 12 Februarie), explicată de d-l Alexandru Lesesiv-Moldovanu, din „România Satelor”. -

Se dau instrucțiuni asupra urmării la cursuri și asupra materiei ce se va preda în tot timpul cursurilor. -

Se face rugăciunea apoi ne despărțim.

Cronica, Ion Butucelea

Fig. 8. Programul cursurilor țărănești de sâmbătă, 11 februarie, consemnat de Ion Butucelea

Duminică, 12 Februarie, 1939.

Dimineața între orele 8-12 petrecută de pregătire preambulară. Prezentării din asta s-au lipsesc aproape toți din număr și este înregistrat a plecat și comunicarea a devenit amestecată.

Le ziu a început de educație cetățenească despre. Datoriile cetățeanului către școală, literară, armată și instituțiile culturale. - Înțelegerea datoriei pe care o stăruie asupra datoriilor către comunitate culturală. - Școlăria a avut loc tot în sala de cursuri a școlii țărănești.

La birou pe. Toma Lascăr. Une prezintă bene vestită și pregătito. - Unei școli țărănești n-au venit toți. La birou după puz ne înțelegem ascără. - Unei dintre ei sunt rude au de Moșare și familia înveli V. I. Gonce și dau ajutor la pregătirea mufei de arci. - Birou înso și mai populată ca altădată.

Nei, după amiază, toată lumea e la muntă. - Petrecere mare dela care nu lipsește nici un gospodăru.

Cronica
Ion Butucelea

La muntă am observat slăbiciunile în vederea contribuției la monografia satului.

Fig. 9. Programul cursurilor țărănești din 12 februarie (duminică), consemnat de Ion Butucelea

Joi, 16 Februarie, 1939.

Recurșiv și completarea fișelor de familie și economice pentru fiecare elev de la școlile țărănești.

Subsemnatul am lucrat toată ziua la completarea acestor fișe. Au completat 34 fișe de familie, cu toate datele. - La sfârșitul cursurilor vom face o bere de seară completă asupra modelului cum au decurs și totul cum s-au comportat cursizii.

Sezătoarea se deschide la ora 10, cu rugăciunea. Cu noi este Dumnezeu, cântă de lași, cei prezenți. - Jelu, fenei, înerez în număr de aproape 100.

Dintre membrii din afară sunt prezenți: fr. Toma Lascăr, Văc St. Costea, Ilie I. Doroiță. Sunt prezente și nele Lascăr și Vraciu. - Părintele Gheldum vine curând. A avut 2 curșii.

Cronica săptămânii o face subsemnatul.

fr. I. Lascăr citește din "De vorba cu sâtenii de I. M. Lascăr v. Moldovanu.

Prezentării cântă. Marșul prezentării.

Prezentării Duceva și cântă din murecașă; lori și vorbe, bine executate.

Prezentării Gonce N. în citește din "Serători de seară" de I. Ap. D. Călea.

Străjerul Cioclu N. spune poezia "Străjerul".

La sfârșit se cântă în cor "Pătal nostru" și "Anul Regal".

Caunemi au venit la sezătoare au felinare. Afară unge mărunț... În beama nopții luminile felinarelor se împart pe ulițele satului. Fecare duce yre casa, în casa lui, a fărâmiă din sufletul nostru, din dragostea Suvarambii pentru sat și sâtenii.

Generațiile țărănești în yrit înțeleg pentru omni noi.

Cronica, Ion Butucelea

Fig. 10. Sezătoarea din 16 februarie

Joi, 23 Februarie, 1939.

Șezătoare la comin. Săteni și mult țigăret, flăcăi și fete. Rugăciune.
 Cronica săptămânii - Im Butucelea. Lectură din „Albina”, face
 vorosțul D. Gh. Brumă. - D. S. Butucelea citește din proverbele
 agricole. - El Const. Batin, comandant străjer, care a fost aci
 la Bacău spre a încasa premiul de 1000 lei pentru că a făcut
 groapă de mătret murat (porumb murat) pe terenul străjeriei,
 spune că aci la Prefectură s-au dat premii în bani și medali-
 le 10 gospodari din județ. - D. S. a remintat la acest pre-
 miu în favoarea stolului de străjeri a proalei Răpide. -
 Spune sătenilor că s-a interesat de prețul bumbacului pt.
 săteni. - Săptămâna viitoare vine alt transport de bumbac
 cu prețul de 650 lei pachetul. Se poate duce un delegat
 să aducă 20 de pachete pentru mai mult săteni.

Șezătoria de joi viitoare o vor organiza - după cum
 și-au luat angajamentul d-nele Maria Butucelea și Elena
 Gheoldum, învățătoare.

Ași am stabilit cu d-l dr. Grecu orele când domnișca
 va veni să predea la cursurile țărănești. - Măine la c.
 vine la ora 4 p.m. spre a face câteva vizite în gospodă-
 riile oamenilor și apoi va face lecția dela ora 8 înaint-
 te. - Anunt pe săteni și-i rugăm să vină cât mai mult.
 Cronica
 Conbutucelea

Vineri, 24 FEB. 1939

În orele de dimineață, cu elevii de curs complemen-
 tar, adun materialele necesare pentru răsădnică:
 geamurile, rogojinele, scândorile dela răsădnică de
 anul trecut. - Sunt stricate (sparte) multe geamuri,
 care trebuiesc înlocuite. - Trasec pe teren cu elevii

Fig. 11. Șezătoria din 23 februarie

25 FEB. 1939

groapa care trebuie săpată pt. răsadnița caldă pe care urmează să o face luni în zile de dimineață. —

Țin în vedere programul să anunțe prin lătarie de tobă pe sâteni să vină toți sau cât mai mulți, deseară la lecția d-ului medic veterinar, chiar și cei ce nu sunt înscriși la cursuri. — De medic veterinar vrea să le pună în vedere anumite reguli de poliție veterinară. —

De Medic veterinar a făcut o vizită locuitorului Gh. Manea, care are niște oi bolnave. —

La 6:30 este la noi. — Așteptăm până la ora 7 când se adună toți cursanții. —

D^{ca} face o introducere a lecției d-ului spunând că agricultura este mână în mână cu creșterea vitelor. — D^{ca} are o calitate: vorbește pe înțelesul oamenilor, — care-l înțeleg. — Arată oamenilor diferitele greșeli pe care le facem noi agricultorii: arătura superficială, spinuirea cu bălegar seputrekit pe câmp, necurățenia ogrăzilor, platforma de gunoși; modul de a o construi și întreține, etc. — Se dau rețete de alimentatie și lăuce pt. vite și oameni. —

Familia trebuie cuită când florile din cârle au început să imboboșească; pentru că substanțele: albumină, fosfori, și nu se transformă în lemn, fiind acele plante nu mai sunt bune de mâncare în hrana vitelor. — Se dau lămuriri asupra recoltării și uscării fânului în fânării și uscare pe capre de lemn. —

Se dau lămuriri asupra preparării nutrețului murat în goloșuri de caramida sau tablă de fier. —

Se arată intuitiv și practic cum se poate face o groapă de nutreț murat în pământ, ca un puț, care apoi se arde și poate servi pt. mai mulți ani în șir. —

Se arată că trebuie bădărit bine spre a ieși tot aerul dintre bucățile de nutreț. —

Fig. 12. Programul (parțial) al zilei de 25 februarie

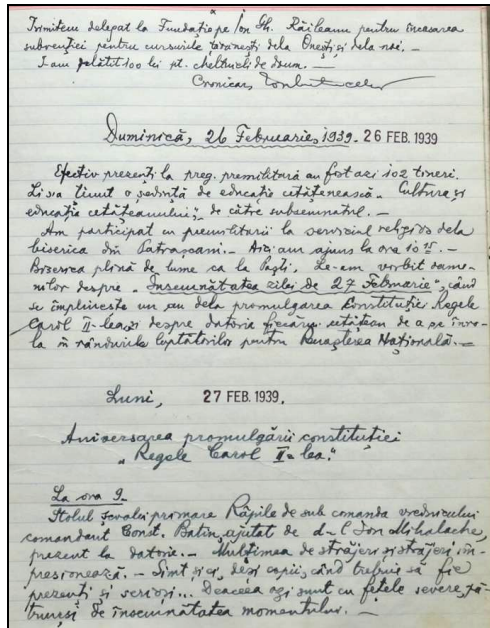

Fig. 13 a. Programul zilei de 27 februarie 1939. Aniversarea promulgării Constituției

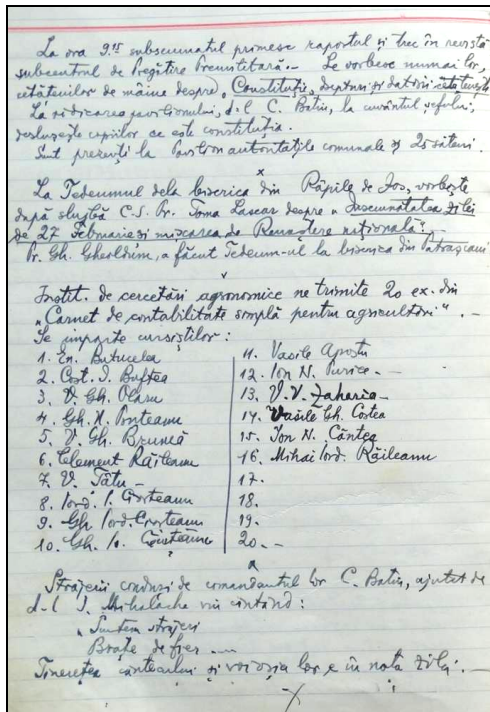

Fig. 13 b. Programul din 27 februarie (continuare)

Șezătoarea începe. - Străjerii și străjile execută programul.

- 1) - Imnul Regelui. - El vorbește oamenilor despre noștrii străbunici de aici. -
- 2) Puneți mâna totuși pe arme - cântă de corul stolului străjeri.
- 3) Străjiera - recită. de Portes Vătrăie, cl. V; -
- 4) Portucelea Șefia - recită. -
- 5) Străjerii umază cu mâinile Cezari - cor pe 2 voci.
- 6) Străjerii naționali români: „Grecălia” - jucat de 8 străjere. Toate străjile în cântecul local cămășii cu flori negre și cămășii negre. - Jocul e foarte bine executat. -
- 7) Dialoagul „Libertatea” interpretat de străjerii Portes Paul cl. VIII și Verde V. cl. VI. -
- 8) Cor - Imnul de străjeri - condus de dol. C. Batin. -
- 9) Trăgerea hainei scumpe, lătrănița hainei grele. -
- 10) Întâm în suflet barbatie - cor pe 2 voci, arsună complimentar. - Bine executat. -
- 11) Umor: Premiatul Gaman Sunda - produce nara haz prin „trântă” cu un marșchin improvizat. -
- 12) Hora de la Balș - joc național executat de străjeri. -
- 13) Ștititorii greșite de întem și străjeri. - Lătrănița produce haz și înviorare. - Umor care începe șezătoarea străjerii Verde V. Portucelea Șefia. -
- 14) Premiatul Mihalea lon, cântă din fluer prin și străjeri. - E un marșchin cum nu - s mult în cântec. El începe doar Vasile Neagu. Moș lon fluer și bătea pe tot din fluer mai înainte. Acum moș lon a îmbătănit... La petitorii lui vine, dar cu fluerul ține numai după ce-l rugăm noi, după aceea vine să e nevoie de cântecul lui. -
- 15) Șa dră moul de pe aci - cor cântat de corul cămășii ajutat de străjerii și străjere. -

Fig. 14 a. Șezătoarea din 27 februarie

Rezultată cântă Imnul premiatului din cântărea proprie. -

Sau străjerii și străjile și împreună cântă cu pasune acut mare care e anume știt și premiatului. Încurajați de aplauzurile celor prezenți, cântă: „Șa put la Umor și o mulțime de altele cântăcile străjerii care astăvâră un cântec în corul cămășii se asociază cu vocea de alto și soprano... În fluer, fluerul lui Mihalea, acompaniaza în îndră... E o voce bună pe care o doream în fluer.”

„Dacă țara românească - marș străjeresc e cântat în tot final de străjerii și străjile ce se o țară să înțelegă pe flăcăii premiatului. -

de C. Batin, după încheierea programului, în cântec bine simțite, aduce mulțumiri oătenilor prezenți de faptul că au luat parte la această înălțătoare marșșetere de pînă românească și de recunoștință față de M. S. Regele, Augustul conducător plin de inteligență care condusă Naștrul nostru. -

La cântec de țară prezenți. Cu noi este Dumnezeu și „Imnul Regelui” apoi șezătoarea e sfârșit. -

Cronica
Conducătoarea

Fig. 14 b. Șezătoarea din 27 februarie (continuare)

- 21 -
J o i - 2 MART. 1939

În orele 9-12 săpăm groapa pentru răsadniță. Sunt prezenti următorii cursivi:

1. Gh. J. Căitani	5. Gh. N. Buteanu
2. Y-le I. Butucelea	6. Ion. I. Gonteanu
3. V. V. Apostu	7. Vasile D. Tătu
4. Mihai Răileanu	8. Ion N. Căntea

În timpul ce cursivii au săpat groapa, (cu dimensiunile 1,50 x 9,30) = 13,95 m.c. x 20 lei m.c. = 279 lei. - Dacă am fi stat să plătim murca lor ar fi trebuit suma de 279 lei, am fost primit.

Am fost pe la: Tăder Bontas, Căntea Gh. Radu, Ion Tădoș, Vasile J. Anton spre a ne aduce gunoii de cal pentru răsadniță. -

Au adus gunoii:

1. Tăder Bontas	1 căruță
2. Cănt. Gh. Radu	2 căruțe
3. Vasile J. Anton	2 "
4. Gh. C. Hanganu	1 căruță

Șezătoarea din seara aceasta e organizată de d-na Maria Butucelea, în pătătoare. -
Programul.

1. Cu noi este Dumnezeu - cor în străjerii.
2. D. C. Batin, comandant străjer și comandantul stolului: vorbește despre Străjeria în sânul căminului cultural
3. Femei de străjer - cor.
- 4) Recul, broșura și stinca - recitare străjeră Partidului
- 5) Cântarea primăverii - cor.
- 6) Recitari de poezii despre primăvară, executate de străjeri
- 7) Povestea Gh. Gheolban cetește din cartea „C. Rădulescu - Cămin - Ghiză Budoac - școli și povești din popor”

Fig. 15 a. Șezătoarea din 2 martie 1939

- 2 MART. 1939

Urmează pântec și iarăși poezii. Lecții populare și străjături pe ș-a punem pe pântecul momentului. —

Subseminatul atrag atențiunea asupra importantei lecției pe care o ține în seara aceasta d-l Dr. D. Green, medic veterinar. —

Doza ține a lecție despre bolile parazitare la animale.

Prezintă niște bucăți de ficat de vâtel cu gălbează. —

Arată detaliat modul de transmitere al gălbezei, care poate trece și la om. — Descrie boala și tratamentul. —

- Răca la oi și tratamentul ei. —

- Căprioala la oi. — Banghea la om. (Tenia solium). —

Când se taie o saie bolnavă de capială, să nu se arunce la câini, ci să se îngroape adânc sau să se străvască cu gaz — spre a nu fi mâncată de câini. —

Tenia echinococcus — o tenie mai mază, dar ș. persculoasă pt. om. E dată afară de câine prin excremente.

Chrotul hidatic al omului. —

O boală contagioasă frecventă: Turbarea, boala infecțioasă, transmisă de câinii turbuți care mușcă. —

Doza aduce la cunoștință curșitorilor și asistentilor diferite cazuri de turbare netratate care au dat turbarea la oameni și animale. — Lășica face turbare furioasă.

Trebuie să ne ferim de animalele turbate. — Doza de lășica de mobil cum trebuie să fie și mîșcă câinii și cum trebuie făcute gurdurile, etc.

Câteva jocuri străjerești foarte bine executate de străjere sub conducerea d-nei Maria Butuculea.

Prezentatul Mihalcea în ștrece din flureș sărăcie și hoi. Se fac comunicări asupra programului pe mâine. —

Se cântă Tatal nostru și Imnul Național apoi se ține în ștrece.

Cronicar,
Conducătorul

Fig. 15 b. Șezătoarea din 2 martie (continuare)

Alexandru a dus o viață mai slucimată
 Despre Ion Creangă arată că copilăria lui
 e copilăria noastră. Despre Cosbuc arată
 că sa născut în Ardeal și despre felul scrierilor
 lui. - Citeste pasagi din Opere complete
 de F. Creangă, din obiceiurile Oda Amulnon.
 și alte ghiduri. - Citeste pe urmă mai multe
 recitari din 'George Cosbuc etc -

Cronica, *Metastice*.

Miercuri 15 FEB. 1939.

Cursistul V. Zaharia cere împreună cu alții să fie numit
 în comitetul de cinci în locul premilitarului Băneasa Ion,
 Vasile Gh. Costea. - Observ că cei mai în vârstă nu vor
 să primiască între ei pe unul prea tânăr... E prea
 copilul, domnule director. Să fie unul capt la min-
 te. - Toti cer să fie Vasile Gh. Costea.

Azi participă la lectii și elevii de curs compli-
 mentar în număr de 24 (băieți din cl. V și VI).

Până la venirea doctorului fac lectură din cartea
 "Ogorul nostru" de Ilie Tavoranu din "Cartea satului".
 Citesc despre "Alegerea sămânței", proba de germinare.
 Condițiile unei bune semințe, pilde din încercările
 făcute la fermele statului. -

După plecarea cursiștilor, dela 10.30 - 11.30, repet
 lectii cu elevii de curs complementar și rândunesc ca
 fiecare dintre ei să aducă câte un stuleț de porumb
 bine ales, pt. sământă și fiecare să facă proba de
 germinare. -

Cronica, *Ion Butucelea*

Fig. 16. Programul școlii țărănești din 15 februarie 1939,
 consemnat de Ion Butucelea